

כשישבה על המשבר, אבל בעובר דעלמא אפ"ל דס"ל דודאי לא מחללינן. והרא"ש והר"ן בפ"ב דיומא האריכו בזה בשם הרמב"ן, ועיי"ש. (וע"ע באמת ליעקב נזיקין ח"ב בחלק השעורים בשעור כענין "הריגת עובר בכ"נ ודין רודף ומחתרת" שהאריך לבאר סוגיא זו בכל היקפה, עיי"ש.)

דף מ"ד ע"ב. כמאן דלא כרשב"ג דאמר כל ששה ל' יום באדם אינו נפל וו'. עיין מש"כ בביאור סוגיא זו לעיל דף ל"ח ע"ב.

שם. פחות מכאן כנותן אצבע בעין. עיין בחי"ט שכתב ח"ל — כלומר דבתולי' אזלי לה אלא שחוזרים ונ"מ לרם שתראה בביאה שבתוך ג' שהוא דם בתולים לא דם נדה וכו'. וכתב בתו"ח דהיינו אם בעל כדעבד אבל לכתחלה אינו בועל אלא בעילת מצוה ופורש הראב"ד פ"ה מא"ב עכ"ל. ועיין בתורע"ק שכתב דאיכא נ"מ לענין לגמור ביאתו, ועיי"ש. אבל תמה אני על הגאונים הללו דמי הכריחם לפרש הנ"מ לענין אם מותר לבעול, הא תנא דמתני' להלכה קמייירי, ואיכא נפקותא לענין טומאת נדה ולענין דם עצמו אם הוא מטמא, דדם בתולים ודאי שהוא דם מכה בעלמא. הן אמת דהתוס' להלן דף מ"ה ע"א בד"ה אחר וכו' כתבו דלא נ"מ האידנא אם הוא דם נדות או דם בתולים דהא תקון דבועל בעילת מצוה ופורש עיי"ש, היינו משום דאינהו קאי אגמ' דהתם דאיבעיא להו וכו' ובעיא משמע דהלכה למעשה קא מיבעיא להו, משא"כ בפירוש המשנה שפיר י"ל כמש"כ.

וראיתי בתוס' אנשי שם שתמה על תו"ח אבל לא הכנתי דבריו, וכנראה הבין בדברי הראב"ד דהשיג על דברי הרמב"ם בהלכ"ד, אבל בספרים שלנו, וגם מתוך דברי המ"מ, מוכח דקאי אהלכה כ"ה עיי"ש. אלא מה דפשיטא להו דגם בפחותה מבת ג' בועל בעילת מצוה ופורש צריך באמת ראי' וכמו שהרגיש בתורע"ק, דאפשר כיון דפחותה מבת ג' היא ואין ביאתה ביאה אפשר שהניחו אותה על עיקר הדין מכיון שלא הגיע זמנה לראות, וצ"ע בזה.

דף מ"ה ע"א. ונסקלת על ידו. עיין באלהיו רבא שהעיר אמאי לא נקט לעיל גבי בת ג' דבהמה נסקלת על ידה כדנקט גבי בן ט', ועיי"ש שכתב לחלק בין פתוי קטנה אונס הוא לביאת קטן דאין קישוי אלא לדעת,

ועיי"ש. ולכאור' מ"ש התם כשנבעלה מדעתה ואפ"ה אמרינן גבה דהרי אונס משום דאין לה דעת, א"כ גבי בן ט' נמי נימא הכי. וצ"ל בכוונת דבריו דהתם אמרינן דאע"ג דבשעת ביאה הסכימה מ"מ אין הסכמתה כלום ולהכי קרי לה בשם פתוי שהרי אינה עושה מעשה בפועל אלא שנותנת רשות לבעול שיפעול הוא, משא"כ כשהוא מתקשה אין זה בשם פתוי, ודו"ק.

שם. רש"י ד"ה ופוסל כגון כן ט' שנים כותי או ממזר וכו'. עיין ברע"ב שכתב כגון עכו"ם ועבד או חלל וכו'. ובאמת בעכו"ם צ"ע, דכיון דשיעורין נאמרו בסיני א"כ אפשר דעכו"ם יש לו זמן אחר — ואף שאין אני רואה שום כלל דאימתי תהי' ביאתו כיאה, דאפשר דאם הוא רק מתקשה סגי, וצ"ע.

דף מ"ה ע"ב. בת י"א שנה ויום אחד וכו'. עיין במלאכת שלמה שכתב ח"ל — ובספר הפרפראות ריש פ' מטות בנעורי' אותיות נערה י"ב וכו'. צ"ל בנערי' — כי בתורה כתוב חסר וא"ו. [ספר הפרפראות הוא בעל הטורים על התורה, אלא שחלק זה מפירושו הגדול על התורה קראו ספר הפרפראות, והוא מלשון המשנה במס' אבות — גמטריאות פרפראות לחכמה.]

שם. אר"ח מ"ט דרבי דכתיב כו' מלמד שנתן הקב"ה בינה יתירה באשה יותר מבאיש וכו'. עיין מש"כ בביאור ענין זה באמת ליעקב — עיונים במקרא עה"ת דף קל"א.

שם. אר"נ בר יצחק וסימניך וזאת לפניך בישראל וכו'. עיין בפירש"י ובב"ח שם. ועיין בתוספי הרא"ש שכתב ח"ל — פי' ריב"ל הי' לרי' כו' כלומר שהם ישראל אמרו לפנים עכ"ל. פי' דבריו, משום דר' חנינא הי' כהן וסדר לפניו את רב שהי' ישראל, וכן ר' יוחנן הי' ישראל, ודו"ק.

דף מ"ז ע"א. פגה כו' כדכתיב התאנה חנטה פגי' כוחל כו' כדתנן התאנים משיבחו כו' צמל כמ"ד יצתה מלאה. ראיתי בפ"י מהר"י מלכי צדק בפ"ק במעשרות מ"ב שכתב ח"ל — התחלת בישול דתאנין נקרא כוחל גמר בישולן נקרא צמל עכ"ל. ועיין באלהיו רבא על המשנה שביאר אמאי נקט בבישול התאנה.

דף מ"ז ע"ב. רש"י ד"ה ככולי' פירקא מעת